

Marvin,

l'enllustrador de sabates

Dolors Garcia i Cornellà

Col·lecció L'elefant, número 14

Propostes didàctiques

Elaborades per

Virgínia Martínez

Premi de Narrativa Infantil Vicent Silvestre

MARVIN, L'ENLLUSTRADOR DE SABATES

D E S C R I P C I Ó

Autora: Dolors Garcia i Cornellà

Dibuixos: Josep Vicó

Edicions Bromera / Alzira, 2008

Col·lecció: «L'ELEFANT», núm. 14

Sèrie Crema

Format: 13 × 20,5 cm, 80 pàg.

Enquadernació en rústica. Impressió en blanc i negre.

Edat: a partir de 9 anys. El llibre serà ben rebut pels lectors de qualsevol edat per la història tendra i al mateix temps realista que desenvolupa: un món on la pobresa és la protagonista i que mostra les dificultats de convivència que això comporta. La narració amb un vocabulari poc dificultós, acompanyat per situacions d'estima que ajuden a suportar la situació difícil del protagonista, acostua els lectors a descobrir vides totalment diverses a les seues, captivant-los des de l'inici de la lectura.

RESUM ARGUMENTAL

Marvin, l'enllustrador de sabates és la història real de Marvin, un xiquet de set anys que viu a Guatemala. El protagonista és el major de cinc germans i el llibre fa un repàs de la seua vida i la de la seua família, en la qual la pobresa i la marginació estan per tots els racons.

El protagonista, al principi de la narració, és una criatura feliç, que viu en un poble on la pobresa toca totes les cases. La

situació econòmica és bastant complicada, per la qual cosa el pare està mesos treballant a la selva, mentre Alma, la mare, una dona jove però malalta i amb cinc fills, a més de fer-se càrrec de les tasques de la casa, ha de solucionar les dificultats que el dia a dia planteja a la nombrosa família.

La situació es complica quan el pare tarda més del compte a tornar a casa amb els diners necessaris per a tirar endavant. Aleshores, la mare, desesperada, l'única solució que troba és col·locar el seu fill major a treballar.

Crida molt l'atenció de tots els pensaments que el protagonista té a partir d'aquest moment, perquè la criatura no vol deixar d'anar a l'escola i, a més a més, no vol treballar per a una dona que sembla una bruixa.

Marvin sap que és un xiquet encara menut, i per tant no hauria de començar a treballar a tan poca edat, però alhora comprén que la vida de sa mare i els quatre germans estan a les seues mans perquè de colp i volta s'adona que sense diners no poden comprar menjar. A poc a poc, Marvin accepta el treball d'enllustrador de sabates dels turistes i se'n va sortint gràcies a l'ajuda d'un amic.

Segons van passant els dies, Marvin aprén la picaresca d'un treball on la llàstima és fonamental per a atraure clients, però el que veritablement aprén, és a no perdre l'esperança en un futur millor per a tots.

TEMA I INTERÉS DEL LLIBRE

En aquest llibre es fa una crítica distant i comprensiva d'una societat on la pobresa és la debilitat més destacada. Reflecteix la vida d'una família d'un poble que està preocupada per sobreviure a tota costa, encara que per aconseguir-ho algunes persones menudes o malaltes hagen de treballar.

Des de la nostra cultura sembla, i ho és, una societat inhumana però, en canvi, en aquell món on les persones no coneixen altres formes de vida, accepten amb naturalitat les dificultats diàries que els pertoca viure.

El llibre és ideal en aquests moments perquè la societat ha canviat molt en poc de temps. En l'actualitat la diversitat cultural és notable en el nostre propi entorn i, per tant, vivim situacions culturalment estranyes al nostre món però acceptades en altres cultures: és el cas de fer treballar durant tot el dia una criatura de set anys com ens planteja la trama del llibre.

A més, aprofundint en la lectura de *Marvin, l'enllustrador de sabates*, podem treballar amb els nostres alumnes temes tan interessants com per exemple:

- L'acceptació de les diferents tasques familiars.
- La necessària defensa del menor.
- La convivència i la justícia en una societat injusta.
- La importància econòmica on no hi ha res.
- El paper de l'escola com a element de promoció individual i social.
- La companyonia.
- La interculturalitat com a element positiu i mai com a element de discriminació social.
- L'astúcia en el treball.
- La solidaritat amb els més necessitats.

L'AUTORA

Dolors Garcia i Cornellà (Girona, 1956) és llicenciada en Psicologia. Viu a Vilobí d'Onyar (Selva) des del 1984. L'any 1985 va guanyar el premi Just Manuel Casero amb el llibre *Albert*, i va decidir dedicar-se més intensament a la literatura. Altres premis literaris: *Contes d'estar per casa*, finalista del premi Barcanova

de literatura infantil i juvenil 2003; *La nit de les dues-centes mil llunes*, Premi Josep M. Folch i Torres 2000; *Sense cobertura*, Premi Joaquim Ruyra 2001, i *L'esclau del Mercadal*, premi Bancaixa de narrativa juvenil 2003 d'Alzira.

Actualment té prop de quaranta llibres publicats, tots ells de literatura infantil o juvenil. A més d'escriure, treballa de tècnica d'Educació a l'Ajuntament de Girona en el programa d'Educació Ambiental i Recursos Educatius de la Ciutat.

L'IL·LUSTRADOR

Josep Vicó i Crespo va nàixer a Quart de Poblet (Horta) el 1968. És llicenciat en Geografia i Història per la Universitat de València. La seua dedicació professional s'ha desplegat, sobretot, en el camp del disseny i la il·lustració. D'aquesta activitat, destaquen la seua trajectòria com a cartellista, il·lustrador en publicacions periòdiques i els seus treballs de restauració pictòrica. En Edicions Bromera ha il·lustrat el *Diccionari Visual*; en la col·lecció «Micalet Teatre», el llibre *La llegenda del drac i la princesa*; el conte *Jo sóc jo* de la col·lecció «Maleta Màgica» i, en la col·lecció «El Micalet Galàctic», *111.111 idees per a escriure 111.111 contes en un any* i *Mira quina estrella*.

SUGGERIMENTS DIDÀCTICS I METODOLÒGICS

La finalitat més important d'un llibre és aconseguir moments de felicitat, gràcies a la capacitat que té el llenguatge per a incitar la imaginació del lector i permetre-li viure qualsevol situació.

El professorat reconeix que la motivació a la lectura és un fet didàctic bàsic, per la qual cosa sempre s'ha de procurar que les lectures siguen plaents. Actualment no és fàcil aconseguir bons

lectors, i les propostes didàctiques ben plantejades poden ajudar-nos. Aquest material és l'element complementari del llibre i per tant ajuda a extraure el màxim profit de la màgia que aquest ens oferta. La proposta ha estat elaborada atenent als interessos dels alumnes, sense oblidar el currículum escolar, i amb ella, els lectors gaudiran d'activitats de comprensió lectora, estudi d'expressions del llenguatge, jocs, debats, etc., que els animen a llegir.

Els suggeriments didàctics i metodològics que us proposem són una simple guia de la multitud d'activitats que es poden fer a partir de la lectura i els hem situats en tres moments:

Abans de la lectura

Abans de llegir aquest llibre, resultarà senzill ambientar l'aula elegint un centre d'interés aprofitant les diverses temàtiques que ens oferta (Guatemala, la família, els treballs en la infància...). Podeu buscar algunes fotografies i textos per realitzar murals motivadors i cridaners.

La biblioteca del centre és un lloc especial que afavoreix la lectura, tant individual com col·lectiva, té l'ambient necessari per a presentar el llibre. Una bona manera de fer-ho és treballar al voltant de la coberta i la contracoberta. Altres formes de motivació a l'hora d'encetar la lectura col·lectiva d'un llibre consisteixen a presentar-lo de la manera més atractiva possible. Per exemple, avançant hipòtesis sobre el seu contingut (el pare tornarà de la selva, el xiquet no acabarà treballant per sempre, etc.) sense destapar-lo en realitat. Aquesta forma d'actuar pot augmentar l'interés dels possibles lectors, i constitueix un exercici excel·lent d'expressió oral.

Durant la lectura

El llibre no està organitzat per capítols i això dona una llibertat metodològica important que cada professional adaptarà a la seua classe.

A més, en acabar de llegir cada dia, es pot repassar el relat mitjançant activitats amb una intencionalitat de comprensió i/o comprovació, fent possible un contrast d'opinions, perquè el llibre en si mateix propicia un debat cultural que hem d'aprofitar sempre.

Un suggeriment important és fer participar tots els alumnes de classe, inclosos els xiquets/es que poden tenir problemes de lectura en veu alta, ja que així la sociabilitat també quedarà treballada.

Després de la lectura

Després de llegir el llibre, es faran les activitats proposades en la proposta didàctica per als alumnes, amb activitats de característiques diverses:

- Activitats de confecció de relats i d'il·lustracions que podran formar part de diverses exposicions de classe o dels passadissos pròxims.
- Activitats de jocs amb la llengua que són una estratègia per a l'adquisició de continguts propis de l'àrea de llenguatge, algunes les podeu treballar en xicotets grups.
- Activitats extraescolars que tenen la intenció d'implicar el medi pròxim, i s'haurien de treballar amb el suport de la família o de la comunitat educativa per la riquesa educativa i social que ens ofereixen.
- Activitats amb la presència de les noves tecnologies de la informació i la comunicació (ús de l'ordinador, Internet...) a la recerca de materials que acosten els alumnes a l'actualitat educativa.

Al final de totes les sessions de treball podeu muntar un taller visual d'escrits i fotografies de les tasques que realitzeu amb els vostres alumnes. Aquest taller podrà tenir una ubicació a l'aula i també al passadís per a compartir amb la resta dels companys les tasques realitzades.

És important treballar amb els alumnes alguns valors que desenvolupa el llibre:

- El sentit especial d'acceptar la vida difícil amb il·lusió.
- L'avaluació i defensa dels drets dels menors.
- La col·laboració necessària amb els companys i la família.
- L'esforç i l'afany de superació contínua.

Finalment, hem de remarcar que aquestes propostes són una guia de recursos que el professorat pot utilitzar segons el context en què treballa, i, per tant, deixem al criteri individual la facultat d'aplicar totalment o parcialment el material preparat.

*SOLUCIÓ D'ALGUNES DE LES ACTIVITATS
COMPLEMENTÀRIES PROPOSADES*

SOLUCIÓ DE L'ACTIVITAT NÚM. 5

L	I	O	N	E	L	L	A	S	A
A	M	A	R	I	L	E	N	A	S
M	A	G	I	L	B	E	R	T	O
D	A	N	I	L	O	S	I	O	M
A	S	S	A	L	M	A	A	V	I

SOLUCIÓ DE L'ACTIVITAT NÚM. 8

CASA DE MARVIN		TA CASA
La porten amb galledes	aigua	Tenim aixetes i aigua corrent
Usen espelmes	llum	Tenim bombetes de llum elèctrica
Usen llenya	foc	Usem gas, electricitat
Somriures, s'enfaden, s'abracen	diversió	Tenim ràdio, televisió, revistes, videojocs...
Paraules de conversa	comunicació i convivència	Usem el telèfon, internet, tertúlies, festes...

SOLUCIÓ DE L'ACTIVITAT NÚM. 11

Fesol i un tros de coca de farina.

SOLUCIÓ DE L'ACTIVITAT NÚM. 15

Cobrellits, camins de taula, mocadors, estores i huipiles.

SOLUCIÓ DE L'ACTIVITAT NÚM. 16

El vestit típic de les dones de Guatemala.

SOLUCIÓ DE L'ACTIVITAT NÚM. 26

Una papaia, dos peixos, pastanagues i carabassa.

PROPOSTES DE TREBALL*

(MATERIAL FOTOCOPIABLE)

* L'editor autoritza la reproducció d'aquestes *Propostes de treball* amb finalitats didàctiques, però recorda que no es permet la reproducció, per fotocòpia o altres mitjans, del llibre a què es refereixen.

A) FITXA DE LECTURA

TÍTOL DE L'OBRA:

AUTORA:

DIBUIXOS:

EDICIONS BROMERA, SL.

COL·LECCIÓ: NÚM.:

1. Fixa't en el dibuix de la coberta i contesta:

Quina activitat realitza el xiquet de la portada?

.....

Quina sensació et transmet la il·lustració?

.....

.....

T'agrada el títol del llibre? Per què?

.....

.....

2. Ara mira el llibre pel darrere i contesta.

En quin lloc ocorre la història?

.....

Quin resum fa el llibre del seu contingut?

.....

.....

Què podries dir de Dolors Garcia i Cornellà?

.....

.....

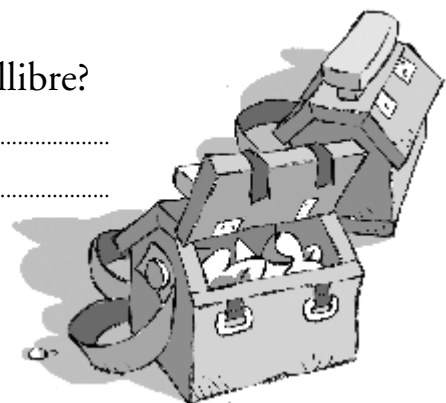
Com li diuen al protagonista del llibre?

.....

3. Recordes quin premi ha rebut aquest llibre?

.....

.....

B) ACTIVITATS COMPLEMENTÀRIES

1. Comenta amb els companys i companyes el significat de la frase següent: (Pots ajudar-te de l'explicació que fa el llibre a l'inici)

El país de l'eterna primavera.

2. Il·lustra el significat de la frase d'abans en el quadre.

--

3. Compara i escriu les coses que teniu els xiquets de la teua edat, amb les coses que tenen els xiquets al poble del protagonista.

XIQUETS DEL TEU POBLE O CIUTAT	XIQUETS DE CHICHICASTENANGO
Habitacions decorades
.....	Sense llits, matalassos a terra
Mengem quatre vegades al dia
.....	Van a l'escola solament fins als set anys
Cursos de natació
.....	Treballar des dels cinc, sis o set anys

4. Després d'haver complimentat el quadre d'abans, fes un col·loqui amb els companys. El tema serà: «Diversitat de tasques en les diverses societats».

5. Busca els noms dels quatre germans i el de la mare de Marvin en aquesta sopa de lletres.

L	I	O	N	E	L	L	A	S	A
A	M	A	R	I	L	E	N	A	S
M	A	G	I	L	B	E	R	T	O
D	A	N	I	L	O	S	I	O	M
A	S	S	A	L	M	A	A	V	I

6. Inventa cinc paraules paregudes al nom del poble. Et semblen simpàtiques?

Chichicastenango

.....

.....

7. Busca i escriu la descripció de la casa del protagonista. Després, fes-ne el dibuix.

.....

.....

.....

.....

.....

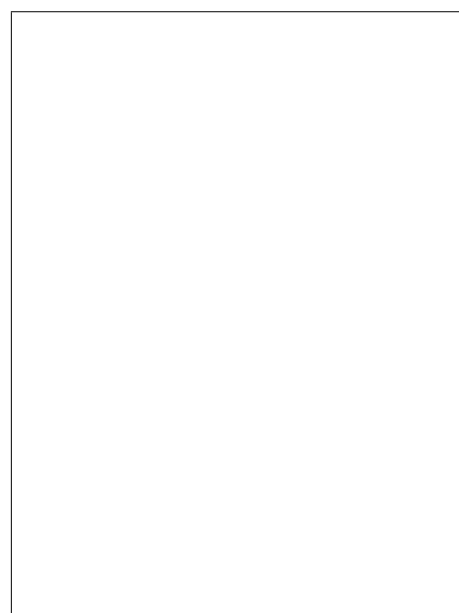
.....

.....

.....

.....

.....

8. Acabes de recordar com era la casa del protagonista. Fixa't en l'exemple i compara-la amb ta casa.

CASA DE MARVIN		TA CASA
La porten amb galledes	aigua	Tenim aixetes i aigua corrent
.....	llum
.....	foc
.....	diversió	Tenim ràdio, televisió, revistes, videojocs...
.....	comunicació i convivència

9. Busca aquestes paraules al diccionari i copia la definició.

llinda:

.....

xivarri:

.....

10. Completa la frase. Esbrina què fan els animals.

Espicossen la buscant
..... i
per

Els animals estan

11. Contesta les preguntes, i valora l'aportació nutricional del menjar.

Què porta per a menjar el protagonista el primer dia de treball?

.....

Quins aliments trobaries a faltar?

.....

Per què?

.....

.....

12. Escriu una frase amb les paraules amb què l'escriptora descriu parts del cos.

ulls: *petits, lleganyosos i adormits*

.....

.....

dents: *grosses, grogues i sortides*

.....

.....

13. Fixa't en l'exemple i escriu les tasques o jocs que fem a València, i després compara-les amb les dels protagonistes.

Xiquets i xiquetes van a l'escola	Nens i nenes ben menuts porten farcells enormes damunt del cap
.....	Dones amb el nadó a l'esquena per a poder treballar
La família va de vacances
.....	Els xiquets i les xiquetes van al circ
Els xiquets i les xiquetes es compren roba nova

14. Explica aquestes comparacions amb les teues paraules.
...ulls com el fons d'un pou.

.....
.....

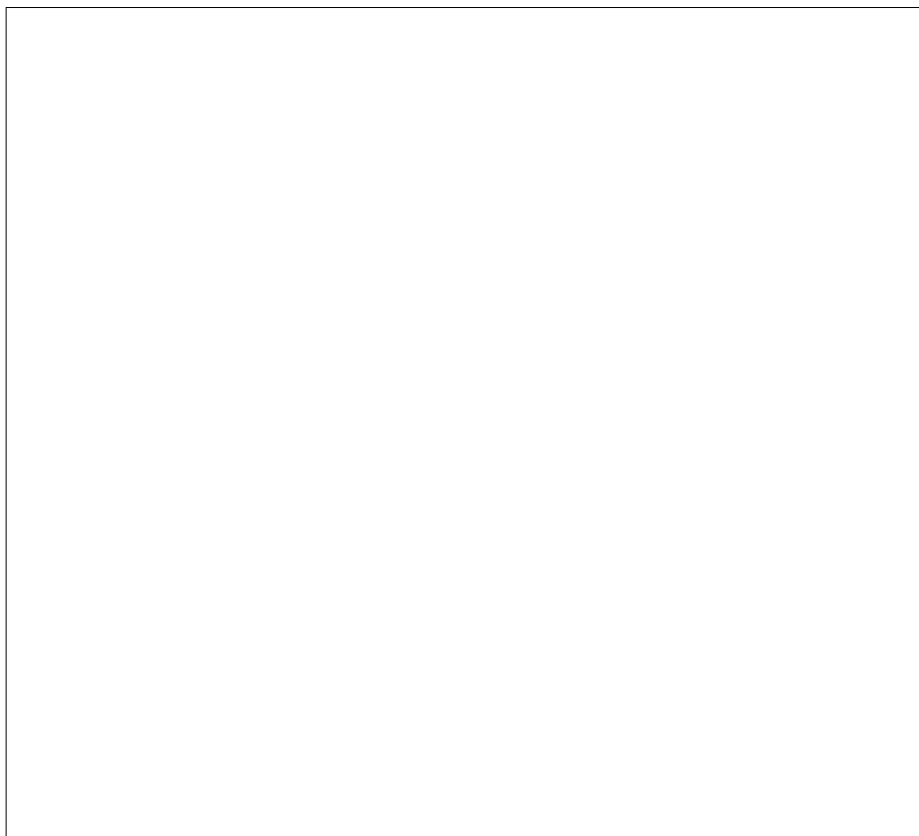
El poble semblava un formiguer de tots els colors.

.....
.....

Un drap negre com la nit.

.....
.....

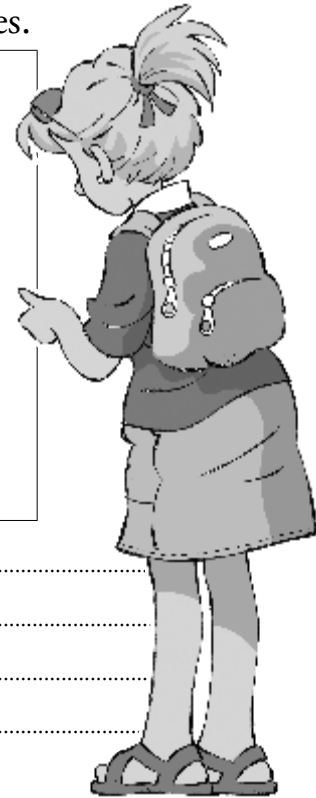
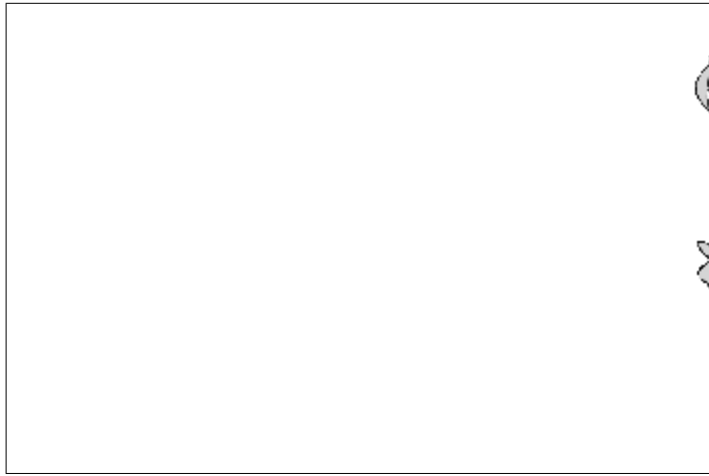
15. Recordes quins productes abundaven al mercat on treballava Marvin? Dibuixa'ls.

16. Què és un *huipile*?

.....
.....

17. Enganxa una foto teua d'un viatge de vacances que hages fet, i conta quines coses fas quan vas de vacances.

.....
.....
.....
.....

18. Encercla de roig els cultius que siguen propis de Guatemala.
taronja, cafè, pomes, blat de mono, arròs, plàtan

19. Busca informació en Internet d'un producte típic de Guatemala com és la papaia. Fes-ne un resum.

.....
.....
.....
.....

20. Ordena les fases del treball d'un enllustrador de sabates.

- Ajupir-se per aproximar-se a les sabates.
..... Encalçar el client.
..... Fer algunes passades amb el drap de cotó.
..... Raspallar la sabata una bona estona per finalitzar la neteja.
..... Escampar una mica de betum.

21. Comenta la il·lustració. Quina sensació et produeix?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

22. La pobresa està envoltada per un bon grapat de trucs per a sobreviure entre la misèria. Recordes quins trucs utilitzaven els menuts per fer llàstima als turistes.

.....

.....

.....

.....

.....

23. Ara que saps més coses del món de la pobresa i la misèria, organitza un debat a la teua classe, per tractar el tema següent: *Dret de la infància a no treballar.*

24. Comenta el significat de les frases que utilitza l'escriptora per cridar-te l'atenció.

- Encara no sabia de la missa la meitat.
- Quedar-se amb un pam de nas.
- Amb ganes de sortir d'allà comes ajudeu-me.
- Tenir els ulls al clatell.

25. Inventa i escriu al teu quadern un diàleg on utilitzes les frases que has comentat i explicat en l'exercici anterior. La classe podrà gravar-lo després en un CD.

26. Escriu els primers aliments que va poder comprar el protagonista amb el primer sou.

.....

27. Què simbolitza la compra d'unes sabates i un conte per part dels turistes per a Marvin?

.....

.....

.....

.....

.....

28. T'ha agradat la lectura d'aquesta història tan real? Per què?

.....

.....

.....

.....

.....

29. Escriu un breu resum del llibre i il·lustra'l amb un dibuix ben bonic.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

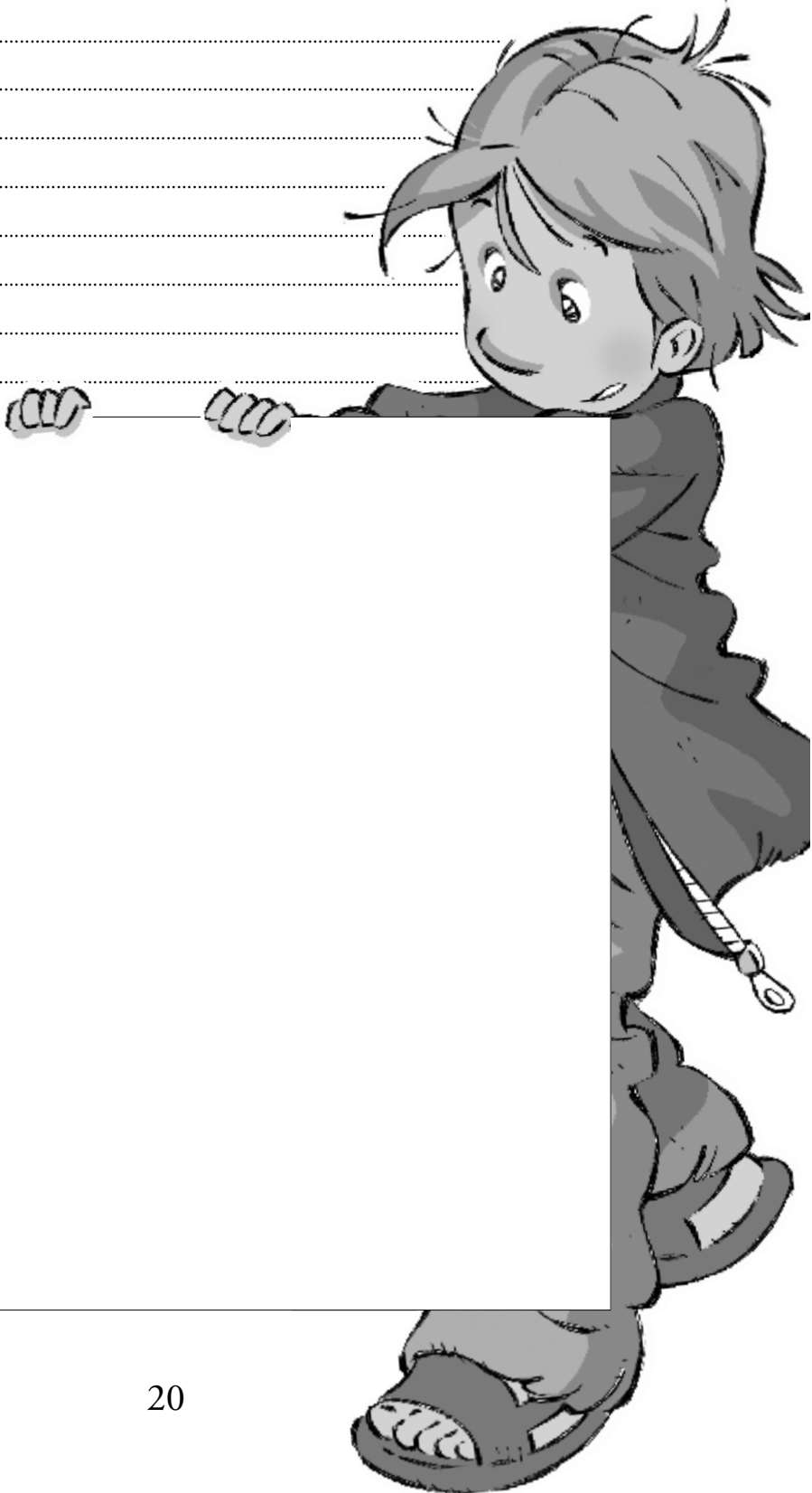
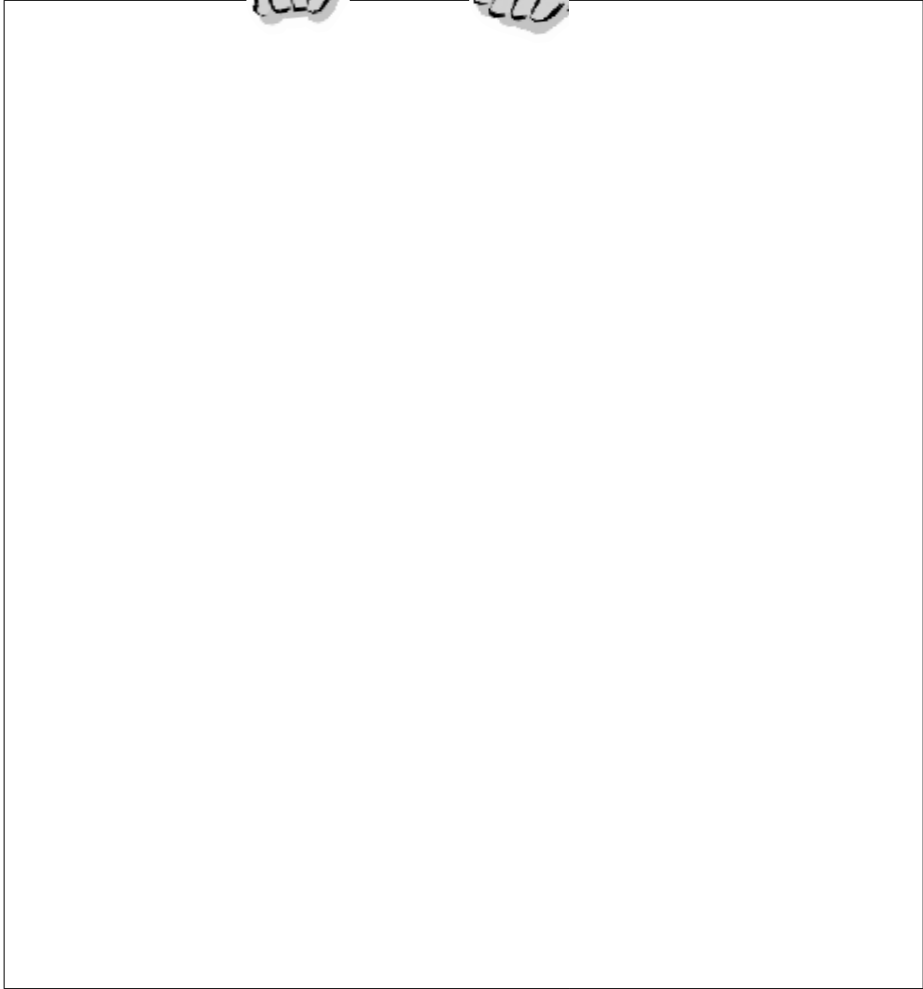
.....

.....

.....

.....

.....

Propostes didàctiques referides al llibre
Marvin, l'enllustrador de sabates (ISBN: 978-84-9824-272-0)

© Edicions Bromera, SL
Polígon Industrial 1 - 46600 Alzira
www.bromera.com

© Virgínia Martínez, 2008
Dibuixos de Josep Vicó, 2008